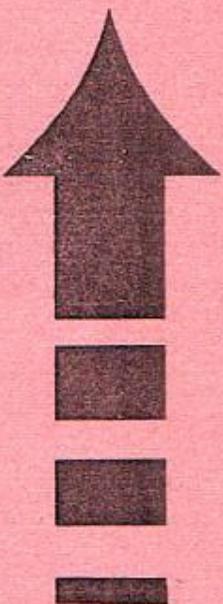

ART LIST

LIST SKOLE LIKOVNIH UMJETNOSTI
SPLIT, 11.2.1994.

ART LIST

RIJEC GLAVNE UREDNICE

Stovani citatelji,

citate posebno izdanje 'Art Lista' tematski vezano uz Valentinovo i posvećeno najdubljem ljubiškom osjećaju - LJUBAVI.

Cinjenica je da ljublje ljutav nikad nije bila nevezna. Zbog nje su, kazu, podeni ratevi (Trojanski rat), zbog nje su ubijali ('Othello') i ubijali se ('Romeo i Julija'). Nema čovjeka koji ne želi biti voljen, siromasni su ljudi koji ne ljute. Ljutav je učenje koje ne inzistira na diplomati, utaganje koje ne očekuje komatu, davanje koje ne rezultira (uvijek) primanjem. Voljeti nije uvjek lako!

Voljeti i biti voljen - idealno je stanje kojem svatko tezi. Stoga se nadam, stovani citatelji, da ćete u priozima možih mlađih novinara, u ljubavnim pjesmama koje sam pištrala i ljubavnim prilozima koji prate tekstove prepoznati ljubav u sebi, ili ćete se sada zapitati: 'Ljutav! Sto je to?'. Definirala je nismo jer je to nemoguce. Ali, neka ovaj 'Art List' bude zacetak vaseg umijeća - umjeca ljutavi. I ako ste sreća pa vas ljubav obuzme, predajte se! U ljubavi, da, i LJUBAVI, nema poraznih!

vasa odgovorna urednica

Izdavač: Škola likovnih umjetnosti
Adresa i telefon: Fausta Vrginica 17, Split; 068/521-874

Odgovorna urednica: prof. Božica Šarić
Glavna urednica: Ivana Žitnik
Lektor: prof. Ljetica Šimić

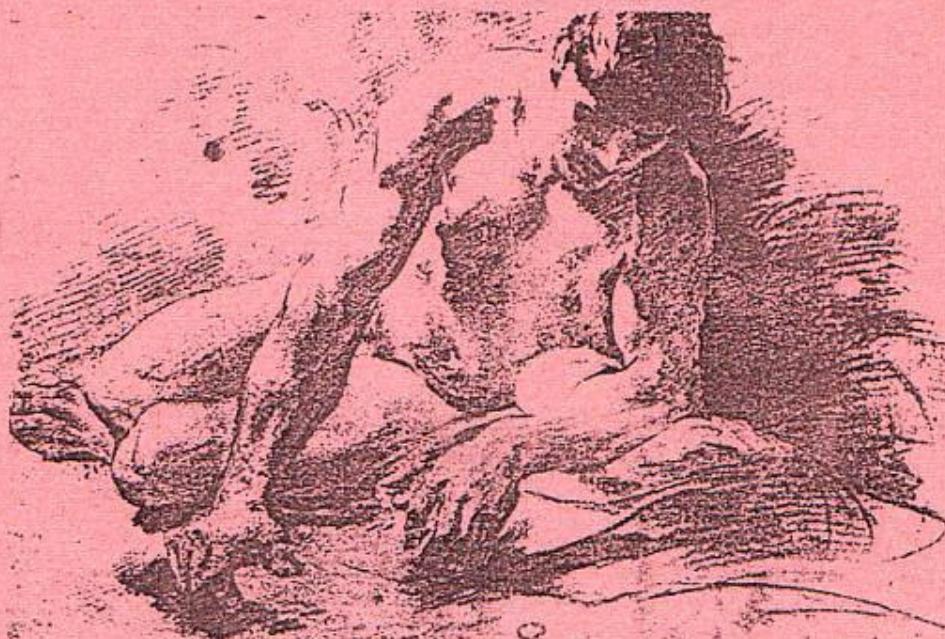
Redakcija lista: Luka Bujanić, Bragan Đurđević, Ruzica Juric i Maja Pavin

Odbor lista: profesori: Jasenka Zuvela-Splivalo, Marina Luetic, i Mladen Bilanović (predsjednik)

Sradaoci u ovom broju: Ivana Žitnik, Andrea Majica, Tatjana Kukic, Vinko Pelicarić, Branimir Kilić, Veljko Martinović, Mirena Čale

Grafički design i obrada lista: Ivan Marinković

Dan zaljubljenih, cvijeca i darivanja

VALENTIN-1st. valentinus-koji je zdrav, fak

Valentin je jedan od najpoznatijih svetaca, riječ se stovanje proširilo gotovo po cijavom svijetu. O njegovom se životu malo zna, ali sa sigurnosću se tvrdi da potječe iz Ternija (okolica Rim). U martirologiju sv. Jeronima spominje se kao svećenik i mučenik. Živio je u 3. st. Kada je ubijen postojeo odbio pokloniti se poganskim bogovima.

Stovanje sv. Valentina počinje već u 4. st. Poglavitno je bio 'popularan' u srednjem vijeku kada nastaju priče o njegovom životu i smrti. Danas je vrlo teško odvojiti istinu od legende.

U Europi ga stuju kao zaštitnika raznih bolesti, stuju ga putnici i mornari, peclari i svjecari.

Ipak, sv. Valentin se najčešće stuje kao zaštitnik zaljubljenih, zarobljenika, i kao zaštitnik braka. Na dan sv. Valentina (14. veljače) nekada su se sklapale zaruke, slale ljubavne poruke i pisma, te izjavljivala ljubav.

I danas se Valentin stuje kao svetac ljepote i ljubavi. Sjerov svijeta postoje raznoliki običaji vezani uz ovaj datum, što svog mučenika svrstava u bogatu europsku i svjetsku kulturnu tradiciju.

Na Valentinovo imendan slave svi oni koji se zovu: Valentin, Tin, Valent, Zdravko, Valentine, Ina, Tina, Vanja, Zdravka, Denka, ...

Simbolika Srca

Svima nam je poznato da je čovjek komunikativno bice i osim riječima služi se i drugim sustavima sporazumijevanja. Jedan od njih je i jezik simbola.

Srce je možda najbolji primjer.

Sama rijec 'srce' ima koriđen u indo-europskoj rijeci 'kr̥' koja je označavala središte i srce. Od tog primarnog značenja nastala su brojne dodatne shvaćanja ove rijeci.

I u našem jeziku više značajna je simbolika srca: mi otkrivamo srce prijatelju, od srca se zahvaljujemo, srce nam može biti ranjeno, srce se može kidati, puknuti. Nešto ima blago i moko srce, a drugi opet imaju tvrdio i kameno srce.

Ordje ćemo donijeti djelove teksta profesora Drage Simundije koji je pod naslovom 'Antropološka značenja i simbolika srca' tiskan u časopisu 'Crkva u svijetu' (br. 4, 1991.).

Orazi srca u umjetnosti i kulturi

Srce malo ulazi u teoretsku estetiku. Umjetnost ga više odrazava nego što iz njega izravno izvire. No estetska misljenja koja greda na osjećaju i intuiciji neusporno mu omogućuju određeno mjesto i u kreativnim sposobnostima ljudske prirode. (...)

Poznato Horacijevovo i poslijepoznato njegova ocito opće formalno shvaćanje ljepote: lijepo je ono što se svuda pogledu-presutno upućuje na domenu srca (...).

Umjetničko se djelo ogleda u osjećaju i osjećaju; s emocijom se zacinje, doživljava i vrednuje. U tom smislu i sa srcem je povezano. (...)

Srce je dakle važan nadahnitelj, plastičan motiv i svojevrsni kriterij umjetničkog djela, čovjek se kroz nj ga promatra i potvrđuje. (...)

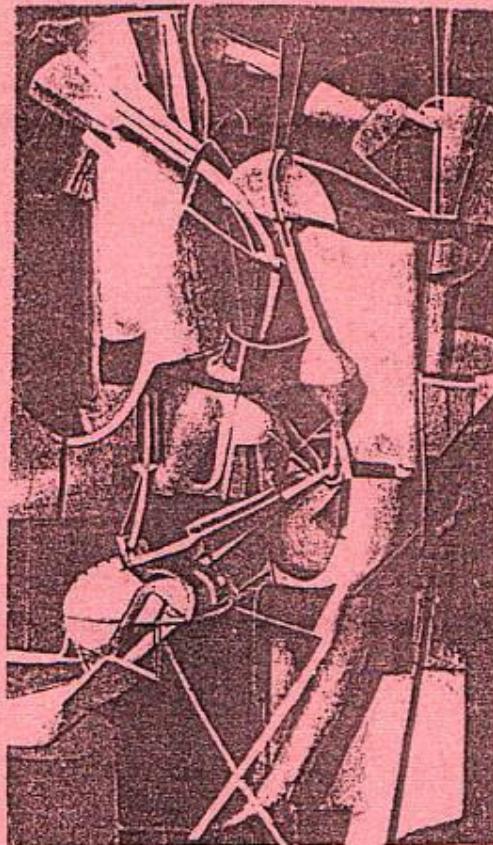
Umjetnici sus njim povezani kroz osjećajnost, simpatije i antipatije, predanje, zrtvu i hrabrost. Siroka plastika osjećaja, boja, tonova i rijeci, odnosno drugih

iskaza u odgovarajućim tehnikama obilno je napajana osjećajnim dubinama tica koje tradicionalno simboliziraju impulsi srca.

Ukratko, motivika srca i njegini imperativni poticaji potiču su u svim umjetnostima i kulturama. (...) Primitivne - kspiracije, naivna i folklorna umjetnost, ponекada i izravno za njim posezani i u heraldici se može susresti dok ga u suvremenoj umjetnosti, u poznato, rijetko figurativno predocava. Radije ono u njoj emotivno pregovara. U razlicitim oblicima, nadahnucima i obradama. (...) Jer srce je upleteno u razlicitim djelima, dramsima i filmovima, u stvaralačkom naboju svih vrsta umjetnosti, u sveobuhvatnoj tezni čovjeka da svojim duhom i izrazom kultivira sebe i svoj svijet. (...)

I u kršćanstvu je srce, u teološkoj funkciji Kristova utjelovljenja, postalo izravni simbol boganske ljubavi prema čovjeku...

Pot tim ga vidom susrecemo i u kršćanskoj umjetnosti (...) Giovanni Bellini (1430-1516), na primjer u svojoj poznatoj Kompoziciji Razapinjanja Isudira, izrazito jasnim stiliziranim stilom srca u kalvarijskoj drami (...) I knjizevnosti je srce izrazito prisutno. (...) Ono je ne samo simbol osjećaja, emotivnosti i osjećaja, bez cega nema knjizavnog tkiva, nego je vrlo cesto i nadahnitelj, motiv i predmet knjizavnog stvaralaštva. Kad ono 'zataji', knjizevnost gubi svoju beletrističku ljepotu, pretvara se u kroniku, znanstvenu analizu ili filozofski esej.

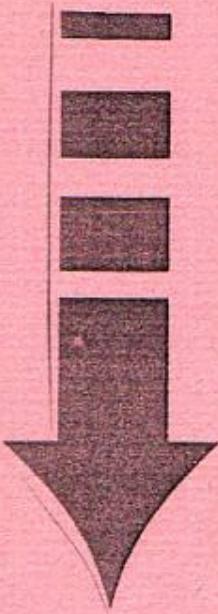
Srce se stoga redovito smatra nadahnutom književnog teksta, lirskom počkom i osnovom koje iz srca i za srca tkaju i povezuju naj vrijednije niti, emotivne naboje ...

Posebno se poezija pripisuje srcu. Lirska je poanta, koliko god bila obilježana razlicitim vrijednostima i sredstvima, bitno obilježena svojom osjećajnošću koju emitira i razumije srce, ono je najbolje shvaca i prihvaca. Inace je mehanička i bez duše.

Kad je riječ o srcu u literaturi, mogli bismo se pozivati na sve književnosti svijeta, od starih Veda i Upanisada preko Biblije i Kurana do najnovijih, modernih i postmodernih nadahnica i motiva. Dovoljno su poznati u svom emocionalnom određenju da ih nije potrebno isticati. Bit ćemo kratki i ostali ćemo samo na poznatoj ocjeni: nema prave ljubavi bez dubinske lirike srca.

[...]

IZ ENCIKLOPEDIJE LEKSIKOGRAFSKOG ZAVODA

L J U B A V - osjećajna privrženost. Za razliku od njene prirodno-biološke osnove - spolnog nagona - ljubav je društvena forma osjećajnih odnosa između ljudi razlicitog spola. Ljubav nikad nije sasvim slobodna od nagonskih osjećaja, ali ako oni prevladaju, ljubav se pretvara u tjelesnu strast. U obratnom slučaju rijec je o tzv. platonskoj ljubavi. Isti odnosi su mogući-uslijed nepotpune diferenciranosti spolnih osobina ili uslijed njihove iskrivljenosti društvenim uvjetima života - i među osobama istog spola (homoseksualnost). Osjećajni afirmitet među ljudima koji imi kao svoju prirodnu osnovu krvnu vezu naziva se također ljubavlju (materinska, roditeljska, bračka ljubav). U najširem smislu naziva se ljubavlju naklonost, afirmitet i interes koji se osjeća za bilo koju osobu, pa i za stvari, umjetnost, nauku, rodni kraj, domovinu itd.

OD STOLJECA SEDMOG

Pismo Katarini

30. travnja 1671. godine u Beckom Novom Mestu ubijeni su hrvatski plemići Petar Zrinski i Krsto Franjo Frankopan. Oni su bili optuženi za urotu i veleizdaju, a dan prije saskruca Petar Zrinski pisa je pismo svojoj seni Katarini kojeg donosimo:

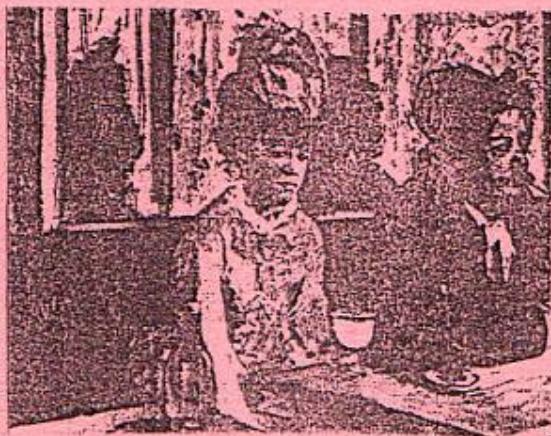
Moje drago srce!

Nemoj se zaintistiti svrhu ovog pisma, niti burkati. Palog Bozjeg dokončanja sutra u deseti ore budu meni glavu sekli, i tulikajše nakupe tvojenu braću. Danas smo mi jedan od drugoga srcemo prošenje uzeli. Zato jesam ja sada po svem listu i od tebe jedan vekovečni valješte, tehe prošeci, da sam u čemu zaintuval, ali ti se cem zameril (koje je dobro znam), oprosti mi. Budi Bog hvaljen, ja sam k smrti dobar pripravan, niti se ne plasim. Ja se učas u Boža vsemogućega, koj će je na svetu ponizil, da se tulikajše mene hoće smilovati, i ja ga budam molil i prošil (kemu sutra djeti ufać se), da se mi nakupe pred njegovom svetim tronušem i diki vekovečne sastanemo. Već ni star ne znam ti pisati, niti za sine, niti za druga dokončanja naseg sircmastva. Ja sam se sve na Božju volju ostavil, ti se ni star ne zalosti, ar je to tak moralo biti. U Novem Mestu pred iadnjem dnevnom mojega zivljenja, 29. dan aprila meseca, o sedme ore pred večer, ista 1671. - Nađ te Gospodin Bog s mojim kćerju Auroru Veroniku Blagosićevi.

Grof Petar Zrinski

Emma Bovary na optuzenickoj klupi

Mnoge ljubavi u povijesti, bilo one iz stvarnog života ili iz literaturi, su osuđivane, a ljubavnici, odnosno autori, proganjani. To se dogodilo i književniku G. Flaubertu i njegovom romanu 'Gospoda Bovary'. 1857. na optuzenicku klupu sjeli su tiskar i direktor revije koja je u nastavcima donosila spomenuti roman. Na optuzenicku klupu sjeo je i sam autor, a mije koristio ni ta što je obrana navela da je Flaubert bio neprocjenjivi gradanin i potomak ugledne liječničke obitelji. Flaubert je optuzen za povredu javnog morala i vjerskih necela. Osim toga, učinio se i inžizervnoj temi i estetici. Optuzba ju navodila 'sablažnju' djevoje romana i zgrazala porotnike. Obrazloženje presude glasilo je da je autor prikazao zenu koja teži za svijetom i drustvom za 'kakve nije stvorene'. Nezadovoljna Emma zamjerila je svoje materinske dužnosti, a u svom dom umijela je preljub i rasvio, te završava samoubojstvom. Tadašnje gredansko drstvo stitilo je građansku instituciju braka. Iсти će sud, nedugo nakon toga, osuditi i C. Baudelairea i njegovu zbirku pjesama 'Cvijeće zla'. Danas 'bovarizam' ocjenjujemo kao sposobnost jedinke da odraci pseudomoralna pravila drustvene sredine i da se usprotivi licemjerima svoga doba. Ali, u slučaju Emme Bovary, drustvene norme su биле jace. Jezuina slavnog Flaubertovog romana usla je u svjetsku galeriju književnih likova-simbola te i danas, stoljeća nakon piscave smrti, inspirira dramatice, scenariste i redatelje. Fenomen 'bovarizma' mnogi smatraju pretecom 'seksualne revolucije' suvremenog doba.

LJUBAV U BOJI

Crveno

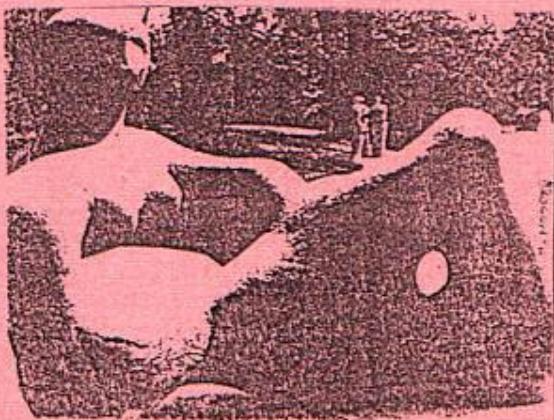
Uz zutu, crveno je najpopularnija boja, osobito mladih, zena i primitivnih plemena, pa te dvije boje najčešće susrećemo u praznickim danima, u danima veselja i proslava.

Crveno je boja vatre i krvi, života, pa je u mnogim kulturama najvažnija boja. Crveno djeluje snažno i uzbudjuće. Zato to boju vole ljudi jake volje, strasni i poduzetni ljudi te ljudi optimisti i vredoravi.

Crvena je jedna od najvažnijih boja u umjetnosti od najranijih vremena. Crvenim prahom rastopljenim u biljnom ulju ukrasavali su lice američki indijanci, a stanovnici Crne Afrike u crveno su bojili lira i tijelo. I jedni i drugi bili su uvjereni da crveno ima životnu moć, te da potice na akciju. Simbolizirajući radost, crvena je boja postala simbolom ljubavi, mladosti, radosti, a u starom Rimu i bogatstva. Zakon cara Justinijana predviđao je sart za sve one koji su prodavalii ili kupovali tkaninu purpurne boje jer je ona bila simbolom najviše vlasti.

Ima, narevno, mnogo nijansi crvene boje. Psihologzi kazu da karmin crvena djeluje zblizavajuće, a cinober crvena djeluje pokretacki i simbolizira toplinu. Crveno je i znak opasnosti i boja ratičnika. Za Kineze crveno je sinonim ljepote, a za Japance iskrenosti i sreće.

Iako je, kao što smo vidjeli, crveno omiljena boja, crveno u velikim kolicinama izaziva umor i razdrazuje.

O ljubavi u prolazu s Meri Cetinic

Kad nas je glavna urednica dala zadacu da na temu ljubavi porazgovaramo s nekom poznatom osobom iz svijeta glazbe, nismo se puno dvoumili. Meri Cetinic je pjevacica koju vole slusati naši roditelji, ali i mi mladi. Sstromost i nemametljivost (u privatnom i javnom životu) njezina su vrlina, a možda i nedostatak - stvar je to vizitite procjene. No snaga i togia zekoca njena glasa ne ostavlja nikoga ravnodušnim, a pogotovo ne ce zaijubljena.

-ARTlist: Odakle interes za pjevanjem? Je li to možda obiteljska tradicija?
 Meri Cetinic: Pomogao mi je brat (svirao je u legendarnim splitskim 'Delfinima', op. a.). On je genijatac. Uvijek je bio tu kad mi se ponekad u mladosti nije mogao raditi. Imala sam interes i ljubav ali je teško bilo sjediti satima i raditi. Kao i svi mledi ženjeli sam malo i izlaziti. Brat je bio moja 'savjest' i kritika. Prije nas u obitelji nije bilo glazbenika, ali ako je u blatu bilo dobrih pjevaca bilo ih je u obitelji Cetinic.

-Al: Jeste li u životu pozeljali biti i niste drugo?
 M.C.: U razdoblju svoje najveće popularnosti, do svoje tridesete godine, živjela sam u oblacima. Živjela sam za pjesmu. U doba zrelosti pocelo je 'busenje'. Imam obiteljske obvezne i one su me 'prizemljile'. To je možda loše za posao. No, ja živim sama i svojoj kćeri moram biti i tata i mama, ali i titi glazbenik. To je ponekad naporno. Sada radim malo drugacije, više plesam, a manje putujem.

-Al: Kojeg pjevaca volite i koju glazbu privatno slusate?
 M.C.: Volim A. Franklin, E. Johnna, ... Ne volim puno ono što slusa moja kćer, npr. 'Nirvana'. Slusala sam 'Deep Purple' i 'skidala'. Danasna glazba je preglasna za mene, iritira me. Volim da me muzika smiruje.

-Al: Jeste li imali svoja idole?
 M.C.: Jesam. Bila sam opsjednuta Janis Joplin. Nikad nisam mogla pjevati poput nje jer je to nemoguce.

-Al: Koja vam je najdraza Vasa ljubavna pjesma i zašto?
 M.C.: obično kad biram svoje najdraze pjesme biram one koje su mi najdraze u tom trenutku. Danas se određujujuem za pjesme 'Ti i ja' i 'Mornareva zena'.

-Al: Šta je vaša pjesma najradije pjevate?
 M.C.: Najradije pjevam 'Mora', 'U prolazu', a 'Ronobu' pjevam s posebnim 'gusinom'.

-Al: Vase pjesme su uglavnom tezne, pesimističke. Jeste li takvi i u životu?

M.C.: Sve je stvar momenta... i masta. Ovisi o raspolaženju iako najčešće 'ispadne' tužno.

-Al: Jesu li vase pjesme više-manje vezane uz neku osobu ili uz neku situaciju u životu?

M.C.: Uvijek polazim od sebe... a dalje može biti dijelom i masta. Uglavnom za pjesme 'kradem' stice se iz svog života.

-Al: Vjerujete li u ljubav na prvi pogled?

M.C.: Da! Koliko će trajati i koliko će biti čvrsta - ovisi!

-Al: Kakav je vas tip muškarca?

M.C.: U meni ima više osoba. Jedna bude zadovoljnja, a druga ne. Zato i nisam udat. Moj tip muškarca treba biti liti intelligentan, pametan i duhovit.

-Al: Postoji li neka ljubavna pjesma koju biste radio pjevali?

M.C.: Nisam o tome razmisljala. No, voljela bih pjevati 'To love somebody' i 'Peace of my heart', nprimjer.

-Al: Sto je to potrebno i važno za jednu dugotrajnu ljubavnu vezu?

M.C.: Razumijevanje, iskrenost i prijateljstvo.

-Al: Sto mislite o ljubavi u dansenje vrijeme?

M.C.: Ne znam. Puno i dugo živim same. Primjerenoj kod drugih neku izgubljenost, nezadovoljstvo, nedostatak ljubavi. Međa se ljudi premaže. Treba voljeti i sebe i druge. Ljuduma treba dati podršku...

-Al: Pored svih svojih kvaliteta i priznanja ostali ste vjerni Splitu. Ne vjerujemo da nije bilo prilika i ponuda?

M.C.: Otici ili ostati? To je mac sa divje ostrice. Odiazio sam u Los Angeles, ali nisam bila dovoljno strpljiva i vratila sam se. Uvijek me vukla nostalgija. Ipak, mislim da pjevac mora biti u glazbenim centrima. Inace te ljudi zaborave, ne cuju, nema te na TV-u... Govijek mora sacuvati svoju originalnost, zak i ovde... Inace postane stroj... nemas osjećaja. Zato sam možda i ostala. Tu imam svoj mir. Zao mi je sto iz Splita toliki odlaze. Znam da je potrebno otici gore (u Zagreb, op. a.) jer se famo glazba 'cirkulire'. Ipak, treba raditi da Split postane pravi glazbeni centar jer gotovo svi danasni popularni hrvatski pjevaci potječu iz ovog kraja.

| PROF. VESNA ALEKSIC:

Moja prva ljubav

-ARTlist: Pricajte nam o svojoj prvoj ljubavi.

V. Aleksic: Pa, ljubavi ima i u najranijim godinama, ali smatram da je vecina pravih ljubavi, onih malo vecih, u srednjoj skoli. To se dogodilo u prvom razredu gimnazije kad sam imala petnaest godina. On je bio dvije godine stariji i pohađao je istu gimnaziju. Ali, tu je bio problem, jer sam ja bila odlicna ucenica, a on je bio isključen iz skole i upisan na polaganje razrednog ispita. Meni to, naravno, nije smatalo, ali je smetalo mojim roditeljima, pogotovo ocu. Bili smo zajedno 5-6 mjeseci i onda je došlo do rastanka. Mnogo sam patile i tugovala jer je on bio vrlo popularan, premda sam znala da sam tek jedna od djevojaka na njegovoj listi. On je potjecao iz nesradene obitelji, roditelji su mu bili stariji ljudi i pretpostavljam da su ga bas stoga privilacile odlicne ucenice iz sklesnih obitelji.

Međutim, ne znam zasto se on svima nama svidao. Sada mogu reci da je tada vrijedio pravilo 'sto losije to bolje'. U modi su bili 'losi djecaci', buntovnici poput Jamesa Deana. Uglavnom, mi smo se i kasnije sretali. Pamtim jedan susret koji mi se dublje dojmio. Bilo je to nedavno, sreli smo se nakon 25 godina. Dao mi je pri tom jednu knjigu. Bila je to zbirka pjesama Jacquessa Preverta. Listala sam, pitajući se, koliko dugo vec nisam citala tu knjigu. Pitao me je li se sjecam. Upitno sam ga pogledala i on ni je rekao da sam mu je ja darovala. Malo sam se zamislila shvaćajući da možda i nisam bila tek jedna od djevojaka na njegovoj listi.

-Al: Govore da prvoj ljubavi ni jedna druga nije ravna, da je to prava ljubav.

V.A.: S petnaest godina si jos uvijek premišljavaš da bi znao što je to prava ljubav. Drzim da je svaka ljubav prava dok traje. Najgora je kad nema ljutivih.

-Al: Znate li što je saša s buntovnikom?

V.A.: Pa, ozanic se lijepicom i ima dva lijepa plava sincica. Mi smo još uvijek prijatelji. Ostalom, covjek uvijek pamti dobre uspomene i nosi ih u sebi.

"'Alo, pomozite!'"

Pozovete li 365-666, možda vao se javi gđa Elvira Smoja, specijalista opće medicine, volonterka Splitske službe "tele-apela", tijom svojih zahvaljujući upoznati rad službe za pomoć u križnim situacijama.

Jeste li znali da u našem gradu već četvrtu godinu djejstuje "tele-apel", služba za pomoć u križnim situacijama? Ova služba osnovana je zaslugama psihijatara B. Uglešića i I. Uručića te splitskog Doma zdravlja. Slican "tele-apel" radi još u Zgretvu, organiziran u dvije službe: jedna za odrasle i tzv. "Plavi telefon" za pomoć djeci. Splitska služba dežurna pri telefonu od 19-7 sati. Postoji planovi da će organizirati 24-satno dežuriranje i da se otvoriti posebna telefonska linija za djecu. U počeku je u službi "tele-apela" volontiralo 25 liječnika, a danas je taj broj prepolovljen.

Tijekom noći za pomoći i savjet obrati se prosječno 5-7 osoba. Podjednako traže pomoći oba spola, svih profesija. Najčešće se obracaju duševni bolesnici, psihoneuroticari i obične psychopate. Psihicki poremećaji mogu se liječiti na razlicitne načine, a "tele-apel" je tek prva i mala stepenica u psihoterapiji ili tek prva informacija kome će treba obratiti redi daljnog liječenja. Za pomoći se obracaju ljudi u depresiji, s frustracijama (napetosti, nemir, tjeskobe, strah), roditelji cije su djeca ovisnici, bračni partneri čiji je brak u krizi, stari i osamlijeni ljudi, ali i mladi koji se nalaze pred razlicitim problemima ili životnim odlukama (odabir studija, neslaganje s roditeljima, neuvrasceno ljubav, problemi u školi ili problemi najintimnije ljudske prirode). Sti oni traže iskren i otvoreni razgovor, u nadji da će dobiti podrški i razumijevanje, a ce se emocionalno rasterestiti. Možda je iaksa intimno i iskreno razgovarati sa anonimnom osobom, no stručnost i eficijencija liječnika u "tele-apelu" je bez sumnje velika.

Danas se liječnicima psihijatrima obraca sve veći broj ljudi. Nije jedini razlog što ova "moderna" bolest prijeti svima koji se "laze" u trci za sklovanjem, zaposlenjem, karijerom, brakom, već i sto se ova bolest sve manje smatra "sramotom" pa se ljudi slobodnije obracaju liječniku. I dok su u prošlosti ljudi koristili razlike narine "preciscavanja" i katere (npr. ispunjene) danas se na Zapadu sasvim prirodnom cini imati svog "psihičica" kao i svog Zubara. Nosfalčna granica između normalnog i abnormalnog je tako relativna. Zato, ako već imamo osjećaju da nam potreba čakve pomoći, onda svakako treba pohvaliti i zahvaliti liječnicima "tele-apela" koji strpljivo slušaju ljudske probleme i patnje te pružaju stručni savjet i pomoći.

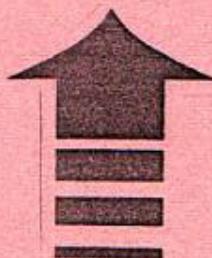
IZ SKOLSKIH BILJEZNICA:

Dozivljava zene i ljubavi u poeziji romanticara

Romantizam je pravac u umjetnosti koji se bazira na osjećajima što se poglavito vidi na području knjizevnosti, odnosno u poeziji. Pjesnici romanticari, kao što su Goethe, Puskin i drugi, uglavnom su opisivali ljubav svoju ili tuđu. Ljubav je za romanticare fatalna, sudbosna. Zene i djevojka u njihovim versima su idalne, zene bez nedostataka, lijepa, gotovo boginje. Djela romanticara su bila njihova ljubavna ispunjavanja, zaklinjanja, uvjeravanja, kajanja i mastanja. Pjesnici opisuju fizicki izgled zena, njihovi tjelesni ljepotu, kosu, stas, oči, hod i kretanje. neke su od njih koketne i duhovite, druge bezduširne i samoljubive, a treće su opet njezne, krhke i slabe. Pjesme pjesnika iz perioda romantizma su najčešće pune bola, tuge, tjeskobe, nade. Jedini izlaz nalaze u tragicnom kraju - smrti. Za njih je ljubav nešto najveće, najljepše i najvrijednije što se u životu doživi. Romanticari, kao i svi ljudi koji su zaljubljeni, rukovode se srcem, a ne umom.

Zar i može biti drugacije?

izbor prof. Ljubice Srhoj

prof. Mateo Perasovic:
Moja najdraza ljubavna pjesma

Odabrac sam ove stihove zbog iskrenosti tvrdnje, fatalne istinitosti,
kao i zbog uspjesnosti prevoda, muzikalnosti riječi koje lebde zrakom još
dugo nakon izgovaranja.

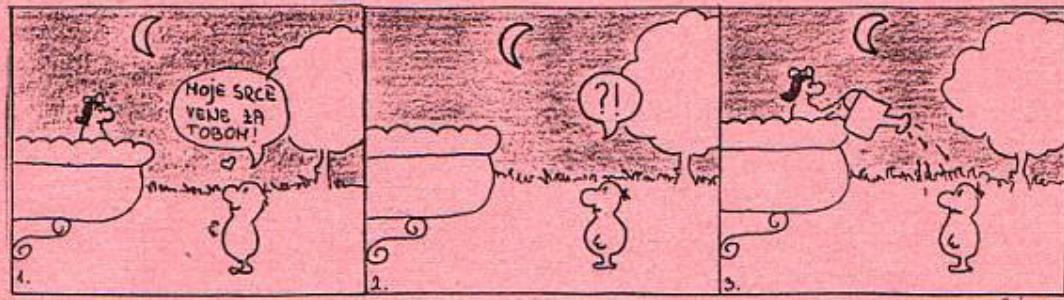
Ah, tko da nebū plavetinilo uzme?
Ljepotu mi se ugrabiti htjelo,
Ali između ruku ona mi ispuzne,
U rukama mi osta samo tijelo.
(iz Vrtlara)

Rabindranath Tagore (1861-1941), zivio je u posebnim društvenim - povijesnim okolnostima, u svijetu prelamanja utjecaja zapadnjacke kulture i tradicionalne indijske duhovnosti. Dobitnik Nobelove nagrade za knjizevnost, nosiljedio je i sacuvao jedno renesansno okruženje, bez obzira na politički i vjerski antagonizam Istoča i Zapada. Tagore je čovjek misli, veliki humanist ciji se duh pretvara u umjetnost, u artikulaciju, taj najblištaviji čin ljudske posjetnosti. Njegova je lirika nenasmetljiva, neposredna, a i u fizi radčena i moralna.

O izlozbi povodom 85-te godisnjice Skole likovnih umjetnosti u Splitu

24. siječnja ove godine, u Umjetnickom salonu u Kresimirovoj ulici, otvorena je izložba crteza ucenika Skole likovnih umjetnosti. Odabir radova i koncepciju izložbe izvršio je prof. Gorki Zuvela, a izložbu je otvorio ravnatelj Skole prof. Mladen Bilankov. Posebno su posjetitelji bili obradovani vijesu da nam je Poglavarstvo grada dodijelilo i drugu polovicu zgrade na koriscenje.

A sada nesto o izložbi.
U nevelikom izložbenom prostoru izlozeni su crtezi portreta ili cijele figure. Ugljen i olovka titrali su nam pred ocima jer su ucenicke sposobnosti zapunjajuće. Portret s leonardove slike, monak u hodu, Venera... izrazavali su gotovo savrsenu vjestinu 'baratanja' ugljenom i sposobnost besprijeckornog sjencenja. I kao što je primjetila prof. Jasenka Zuvela-Splivalo u katalogu izložbe ucenici "... s olovkom, ugljenom, kad da imaju stanicu za otkrivanje vlastite tajne-misli. Predani tom stanicu odaju sabranoscu, osjecajem volje da dodirnu zelje, nade, strah. I u toj barsunastoj osmisljenosti daju zavjet za bolja otkrica sebe, otkrica moci." Ovu izložbu ćemo pamtiti jer je to prva izložba ovakvog karaktera i vjerovatno najljepsi dar nasem gradu prigodom 85-te godisnjice naše Skole.

Kako si lijepa, prijateljice moja,
kako si lijepa!

Imas oci kao golubica
(kad gledas) ispod koprena.

Kosa ti je kao stado
sto izidose na brdo Gillead.

Zubi su ti kao stado ovaca
ostriznenih
kad s kupanja dolaze:
idu dvije i dvije kao blizanke
i nijedna nije osamljena.

Usne su twoje kao trake od grimiza
i rijeci su twoje drazeene,
kao kriske mogranja tvoji su obraz
pod koprenom twojom.

Vrat ti je kao kuja Davidova,
za obranu sagradena:
stotinu stitova visi na njoj,
sve oklopi junacki.

Tvoje su dvije dojke
kao dva laneta, blizanca kosutina,
eto pasu medu ljiljanima.

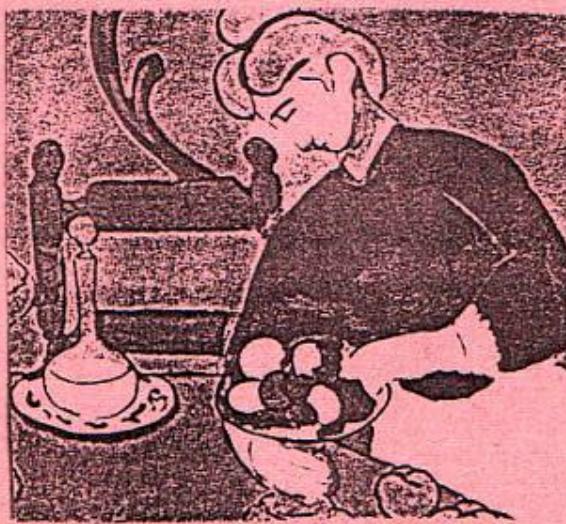
Prije nego dan izdahne
i sjene se spuste,
poci cu na brdo smirne,
na brezuljak tamjana.

Sva si lijepa, prijateljice moja,
i nema mane na tebi.

NOC

Mozda kratki bijeg u prošlost
I diskretna samokritika.
Ili skroz druga situacija
Mozda samo mistika...
I griznja savjesti tu u podsvjeti.
Privremena napetost u glavi,
Dovoljno realna da bude fatalna.
Kao dozivotna pauza... nostalгија
Staticne misli u tami,
Jedinstvena preokupacija...
Kao sokantna partija pokera,
Stup dima i bezbroj kombinacija.

(JOKE)

STETA, BILI SMO TAKO DOBAR IZUM

Amputirali su ti bedra
s kukova mojih.

Sto se mene tice, svi
oni su kirurzi. Svi oni.

Razmontirali su nas
jedno od drugog.
Sto se mene tice, svi
oni su inzenjeri. Svi oni.

Steta, Bili smo tako dobar
i tako simpatičan izum:
Zrakoplov od čovjeka i zene.
S krilima, i svim sto treba.
Lebjđjeli smo malo iznad zamje.

Cak smo i malo istjeli.

(YEHUDA AMICHAI, suvremeni izraelski pjesnik)

U ZELJI LJUBAVI

O, dodi negdje iznenada,
Ko talas zraka s lipe cvjetne
Za polusvjetla noci ljetne
Sva živa, zarka, bujna, mlada,
Sa vrelom krvom strasti sretne!

I sakrit cu vraca lica
U topli barsun zadna tijela,
Na opojna ti njedra bijela,
Nek nagli twoj me dah golica
I opija me ispod cela.

O dodi iznenada
Rasiri curste ruke dviže,
U nesvjestici se smije,
U zaboravi strasne sklada,
U velepjesni materije...

(S.S. KRANJCEVIC, hrvatski pjesnik)

Ljubav je velikodusna,
dobrostiva je ljubav,
ne zavidi,
ljubav se ne hvasta,
ne nadima se;
nije nepristojna,
ne trazi svoje,
nije razdražljiva,
ne pamti zlo;
ne raduje se nepravdi,
a raduje se istini;
sve pokriva, sve vjeruje,
svemu se nuda, sve podnosi.
Ljubav nikad ne prestaje.

HVALOSPJEV LJUBAVI, sv. Pavao,
1. poslanica Korinčanima

LJUBAVNA

Ma koliko nestojaо
da te zaboravim,
ti se uviјek
opet vracas u moj duh;
i kada me cujes kako pjevam,
znaј,
da opet placem za tobom.

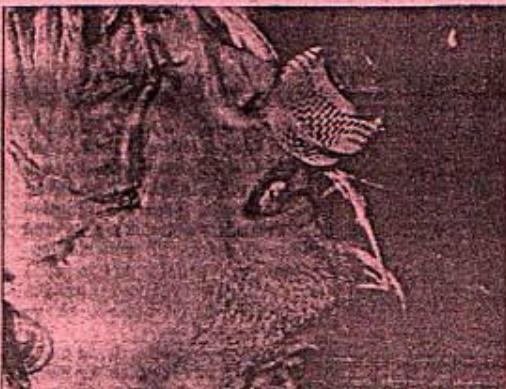
(NOOTKA, indijski pjesnik)

MOLITVA

Onog, koji znajuci
za moju ljubav odlazi,
zaustavi, o drvo tresnjino!
I neka padnu tvoje latice
da zametnu njegov trag.

(ROMACHI, 8-12. st. ? japski pjesnik)

"I HATE MYSELF AND I

WANT TO DIE"

Priča o bendu Nirvana pocinje prije nekih desetak godina u nekoj srednjoj školi u blizini Siettla. Tu su se sršli dva nezadovoljnika, a danas dva najbogatija nezadovoljnika na svijetu: Kurt Cobain i Chris Novoselich. Iznevireni sredinom i životom u muzici vide spas. U glazbu ih je "ugurao" punk-rock od kojeg su preuzeuli osnovne principe: brzinu, zestrinu i melodičnost. Postali su pokret otpora. Uzore su imali i bandovima kao što su MDC i Butthole Surfers. No najveći utjecaj na njihovu glazbu imala je grupa Melvins koja im je poklonila i svoju opremu i uveli ih u punk-rock.

Danas su Nirvana prava američka bajesna djeca (iako je Novoselich podrijetlom hrvat iz okolice Zadra). Njihova glazba direktno komunicira i s pravcima kao što su speed metal i hard-rock, ali su ipak karakteristični i prepoznatljivi po koristenju buke i noise-ispladima, savršeno ukomponirani u klasičnu pop-formu komercijalne pjesme. Spoj njihove glazbe i filozofije vidljiv je već na njihovom prvom albumu 'Bleach' (1989) i topolo ga preporučujem svima koji ga još nisu poslušali. Ovo je inace jedan od njihovih najboljih albuma, dovoljno sokantan, gust, mracan, neodoljivo slatko bucan.

Ključnu ulogu za daljnji razvoj Nirvane imali su američki 'bogovi' gitarističke buke - Sonic Youth. 1991. izlazi legendarni 'Nevermind' - ploca koja savršeno spaja talent, pop melodiju, buku, urkanje... 1992. izdaju 'Incesticide', a 1993. 'In utero'. I u ovim radovima Nirvana ostaje vjerna filozofiji bučnog popa, iako se vidi djelomičan gubitak spontanosti i iskrenosti. Možda je tek zamor u pitanju!

Ocekujemo nove redove Nirvane... Grunge is dead, long live bleach. Nirvana in bloom. Yeah.

Mudrosti

Tko voli, tih je. Odzvanja samo prazna posuda. -Shakespeare-

Dvije su tragedije u životu. Jedna je da se ne domognete odabranice svog srca. Druga je da u tome uspijete. -G.B. Shaw-

Mladi covjece, svakako se ozeni. Ako ti brak ospije, bit ćes sretan. Ako ti brak ne bude sretan, bit ćes filozof. -Platon-

Prije zeniđbe drži oči otvorene, a poslije zeniđbe nagni zatvorene.
-Engleska poslovica-

Tko se i u zabu zaljubi za njega je ona Diana. -rimska poslovica-

Ljubav je početak dobra i zla. -talijanska poslovica-

Ljubav je kao more. Tko ne zna plivati - potone. -turska poslovica-

U muškarca ljubav ulazi kroz oči, a u ženu kroz usi. -poljska poslovica-

Ljubav i mržnja veo su pred ocima: prvi dopusta da vidimo samo dobro, a drugi samo zlo. -njemacka poslovica-

Bog je stvorio ženu samo zato da bi ukretil muškarca. -Voltaire-

U povjerenju otkrivamo tajne. U ljubavi nam izmicu iz usta. -J. La Bruyere-

Jezik ljubavi jednostavan je kao i ljubav sama. -Eshil-

PAROVI

John Lennon	Laura
J.P. Sartre	Kleopatra
Tristan	Simon de Beauvoir
S. Jesenjin	Ofelija
Romeo	Izida
Cezar	Yoko Ono
Petrarca	Isidora Duncan
Hamlet	Venera
Adonis	Julija
Ivan Mestrovic	Oliva
Miljenko	Buza
Mornar Popaj	Dobrila
Odisej	Lara
Veronski	Katarina
Luj XVI	Lady Hamilton
Petar Zrinjski	Penelope
Admiral Nelson	Maria Antoneta
Doktor Zivago	Ana Esrenjina

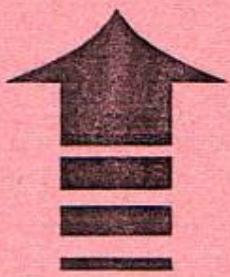
Šešiji poznavatelji ljubavnih parova lako će uociti pogreške. Ostali citatelji morat će se malo potruditi.

LJUBAVNIKU KOJI ZAKASJAVA

O, slatki moj dregane,
ne dolazi mi vise.
Lav iz Sigowada mogao bi te pojesti.
Ne ubrzavaj svoj povratak,
ali me ne ostavljaj ni samu
jer ceznem za tobom.

O, slatka moja ljubavi,
ti si div, a strepis pred misen.
Dok zivis, opisikivat cu te,
jer kad umres, ti me vise nenes cuti.

(GALLI, Istočna Afrika)

АЯТ ЛІСТ

